T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2018 / 701
KARAR NO : 2018 / 666
KARAR TR : 22.10.2018

ÖZET : 2942 sayılı yasanın 12. maddesigereğince mücavir alan kamulaştırması kapsamında taşınmaz bedelinin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılan davanın, ADLİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

KARA R

Davacı : S. G.
Vekilleri : Av. S. E. Av. B. E. Av. F. B. E.
Davalı : Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu
Vekilleri : Av. A. D. Ç. K. Av. H. K.

O L A Y : Davacı vekili, dava dilekçesinde özetle; Mülkiyeti davacıya ait bulunan Tortum İlçesi D. Köyü Ada … Parsel . Tortum ilçesi D. Köyü K. Y. Mevkii Ada … Parsel . de kayıtlı taşınmaz davalı idarece yapılan HES çalışmaları sebebiyle kamulaştırma dışı işgal edilerek taşınmaza zarar verildiğini, bu kapsamda; HES çalışmaları sebebiyle, bitki örtüsünün değiştiğini, taşınmaz üzerinde bulunan muhtelif yaş ve nitelikteki ağaçların zarar gördüğünü, taşınmaza ait sulama kanallarının tahrip edildiğini, toprak yapısının bozulması sebebiyle tarımsal üretim yapılamadığını, yine idare tarafından yapılan hafriyat ve kazı çalışmaları sebebiyle toprak, taş ve molozlar taşınmaz üzerinde bırakılarak, taşınmazdaki istimlak alanı dışına çıkılarak işgal edildiğini ve bu işgalin halen giderilmediğini ileri sürerek şimdilik 5.000,00 TL tazminatın 17/09/2011 tarihinden itibaren işleyecek yasal faizi ile birlikte davalı idareden tahsili ile müvekkiline ödenmesine, yargılama ve vekâlet ücretinin davalı tarafa yükletilmesine karar verilmesini talep ve dava ederek, adli yargı yerinde dava açmıştır.

Tortum Asliye Hukuk Mahkemesi: 18.07.2014 gün ve E:2013/192, K:2014/408 sayılı dosyada davanı kabulüne karar vermiş, temyiz edilen karar, Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 26/11/2015 tarih, E:201415372, K:2015/13717 sayılı ilamıyla "Yargı yolu bakımından mahkemenin görevli olmaması nedeniyle davanın usulden reddine karar verilmesi" gerektiği gerekçesiyle bozularak mahalline iade edilmiştir.

TORTUM ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ : 15/12/2016 gün, E:2016/54, K:2016/219 sayı ile " Davalı, taşınmaza kamulaştırma dışı el atmış olup davacı bu sebeple işgalin önlenmesi ve zararın giderilmesi için dava açmıştır. Davalı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu bir kamu kurumu olup eylemleri ve işlemleri kamusal nitelik taşımaktadır. Bu sebeple istem 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2.maddesi hükmünce tam yargı davası olmaktadır ve yargılama görevi idari yargıya aittir." gerekçesiyle davanın dava şartı yokluğu nedeniyle usulden reddine karar vermiş, temyiz edilen karar Yargıtay 4. Hukuk Dairesinin 26/10/2017 tarih, E:2017/4122, K:2017/6398 sayılı ilamıyla onanarak kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı taleple idari yargı yerinde dava açmıştır.

ERZURUM 2. İDARE MAHKEMESİ : 12.09.2018 gün ve E:2018/1330,sayı ile "İdarenin yürütmekle yükümlü bulunduğu kamu hizmetine ilişkin olarak uygulamaya koyduğu plan ve projeye göre meydana getirdiği yol, kanal, baraj, su yolları, su şebekesi gibi tesislerin kurulması, işletilmesi ve bakımı sırasında kişilere verdiği zararların tazmini istemiyle açılacak davaların görüm ve çözümünün, idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları muhtel olanlar tarafından açılacak tam yargı davaları kapsamında yargısal denetim yapan idari yargı yerine ait olduğu; idarece herhangi bir ayni hakka müdahalede bulunulduğu, özel mülkiyete konu taşınmaza kamulaştırmasız el atıldığı veya plan ve projeye aykırı iş görüldüğü iddiasıyla açılacak müdahalenin men'i ve meydana gelen zararın tazmini davalarının ise, mülkiyete tecavüzün önlenmesine ve haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde çözümleneceği, yerleşik yargısal içtihatlarla kabul edilmiş bulunmaktadır.

Nitekim yukarıda belirtilen genel kabul doğrultusundaki Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulunun 11.2.1959 günlü, E: 1958/17, K: 1959/15 sayılı kararının III. bölümünde, "İstimlaksız el atma halinde amme teşekkülü İstimlak Kanunu'na uygun hareket etmeden ferdin malını elinden almış olması sebebiyle kanunsuz bir harekette bulunmuş durumdadır. Ve bu bakımdan dava Medeni Kanun hükümlerine giren mülkiyete tecavüzün önlenmesi veya haksız fiil neticesinde meydana gelen zararın tazmini davasıdır. Ve bu bakımdan adliye mahkemesinin vazifesi içindedir." görüşüne yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden, Erzurum İli, Tortum İlçesi, Dikmen Köyü, 118 ada, 1 parsel ve 4 parsel sayılı taşınmazlara idarece yapılan HES çalışmaları neticesinde zarar verildiğinden bahisle tecavüz ve işgal sebebiyle meydana gelen zararın belirlenmesi, meydana gelen zarar için fazlaya ilişkin haklar saklı kalmak kaydıyla 6.635,87.-TL zararın 17/09/2012 tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

Tüm dosya kapsamı ile taşınmazın fiilen el atılan kısımları yönünden davalının sorumluğunun ve tazminat yükümlülüklerinin belirlenmesinin söz konusu taşınmaza yapılan müdahalenin fiilen mi, yoksa hukuken mi el atıldığının ortaya konulması suretiyle belirleneceği, davalı idarece HES çalışmaları sırasında yapılan müdahalenin kamulaştırmaya dayanmaksızın fiili el atma niteliğinde olduğu, bu nedenle dava konusu taşınmaz bakımından el atmadan doğan zararın tazminine yönelik olan davanın, haksız fiillere ilişkin özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümü adli yargı yerinin

görevine girdiği tartışmasızdır.

Açıklanan nedenlerle; adli yargının görev alanına giren davada Mahkememizin görevli olmadığına, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19.maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine" karar vererek her iki dava dosyasını24/09/2018 gün, 2018/1330 esas sayılı üst yazı ile mahkememize göndermiş, başvuru 05/10/2018 günü kayıt altına alınmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin, Başkan Hicabi DURSUN, Üyeler: Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Süleyman Hilmi AYDIN, Aydemir TUNÇ ve Nurdane TOPUZ'un katılımlarıyla yapılan 22.10.2018 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME :

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; İdare Mahkemesince, 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının Mahkemece, ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Büyükbahçe regülatörü ve HES alanı kıyısındaki taşınmazının adı geçen baraj ve HES inşaatı nedeniyle zarar gördüğü ve ekonomik değeri kalmadığından, 2942 sayılı yasanın 12. maddesi gereğince mücavir alan kamulaştırması kapsamında taşınmaz bedelinin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte tazmini istemiyle açılmıştır.

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun "Kısmen kamulaştırma" başlıklı 12. maddesinin altıncı fıkrasında," Baraj inşası için yapılan kamulaştırmalar sonunda kamulaştırma sahasına mücavir taşınmaz mallar, çevrenin sosyal, ekonomik veya yerleşme düzeninin bozulması, ekonomik veya sosyal yönden yararlanılmasının mümkün olmaması hallerinde, sahiplerinin yazılı başvurusu üzerine kamulaştırmaya tabi tutulur" aynı maddenin son fıkrasında "Bu maddenin uygulanmasından doğacak anlaşmazlıklar adli yargıda çözümlenir." hükümlerine yer verilmiştir.

Dava dosyalarının incelenmesinden, yapımı tamamlanan Büyükbahçe regülatörü ve HES projesi alanına mücavir davacıya ait taşınmazın zarar gördüğü ve ekonomik değerini yitirdiği ileri sürülerek tazminat talebinde bulunulduğu anlaşılmaktadır.

Somut olay ve mevzuat hükmü birlikte irdelendiğinde 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 12. maddesi kapsamında bulunan ve maddenin uygulanmasıyla çözüme kavuşturulacak uyuşmazlığın, anılan Kanun maddesinin son fıkrasının açık hükmü karşısında adli yargı yerinin görevine girdiği sonucuna varılmıştır.

Mahkememizin benzer uyuşmazlığa ilişkin olarak verdiği 29/01/2018 gün, E:2017/761, K:2018/6 sayılı emsal kararı da bu yöndedir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle, Erzurum 2. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile Tortum Asliye Hukuk Mahkemesinin 15.12.2016 gün ve E:2016/54, K:2016/219 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 22.10.2018 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Hicabi	Şükrü	Mehmet	Birol
DURSUN	BOZER	AKSU	SONER

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Aydemir	Nurdane
AYDIN	TUNÇ	TOPUZ